

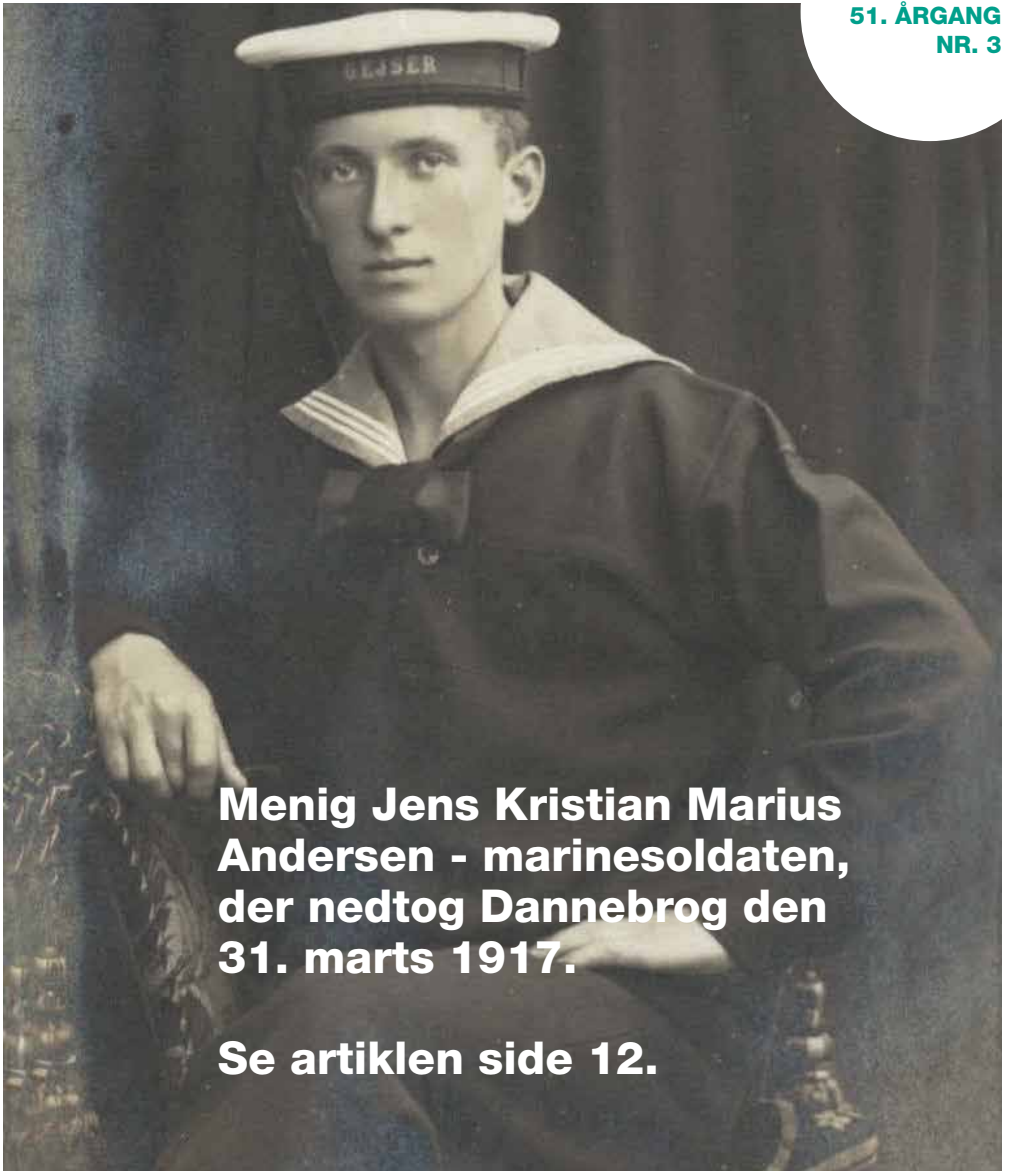

Dansk Vestindisk Selskab

MAGASINET

SEPTEMBER
2016

51. ÅRGANG
NR. 3

**Menig Jens Kristian Marius
Andersen - marinesoldaten,
der nedtog Dannebrog den
31. marts 1917.**

Se artiklen side 12.

Dansk Vestindisk Selskabs medlemsblad Magasinet

September 2016
51. årgang, nr. 3

ISSN 0905-4391

Redaktion: Michael Keldsen
(ansvarshavende)

Design og tryk:
Kromann Reumert

INDHOLD

Formanden skriver.....	3
Redaktøren skriver.....	4
"Brænding forude".....	5
En historie fra da flaget blev strøget.....	12
Den Vestindiske Kulturambassade.....	14
Møder & aktiviteter.....	16
Belastede billeder.....	17
Indkaldelse til generalforsamling.....	17
Bog anmeldelse "fru Jensen".....	18
Den tyske trussel.....	19
Festival 2017.....	22
Frivillige indtaster historiske.....	24
Regnskab for DVS for 2015/16.....	26
Dansk Vestindisk Selskab:	
Bestyrelse, kontaktpersoner og adresser.....	28
Udvalgene.....	29
Bog siden.....	30
Bliv medlem af	
Dansk Vestindisk Selskab.....	31

*Et par glade damer fra
St. Thomas Friends of Denmark*

Formanden skriver...

Kære medlemmer

Velkommen til den mest spændende sæson i Dansk Vestindisk Selskabs historie!

Siden nytår har vi fået næsten 50 nye medlemmer. Desuden kommer der hele tiden henvendelser fra medier og andre kulturinstitutioner. Megen planlægning og mange fondsansøgninger er i gang.

Den 1. oktober åbner vi Den Vestindiske Kulturambassade. Det er en fantastisk chance for os, som ofte har sukket efter at have et fast sted. Vi vil stadig afholde de "normale" medlemsmøder i Tåstrup og i Horsens, men udstillinger og mange små events og foredrag vil finde sted på Frederiksberg i de smukke gamle lokaler – både for medlemmer og for alle andre; se artikel side 14 og 15.

Vi har kun ambassaden indtil næste sommer. Så brug den indtil da! Måske kunne du tænke at hjælpe os på ambassaden eller ved planlægningen af junis festival?

Vi håber på aktive medlemmer.

På gensyn

Anne Walbom

**SE FOTOS,
SPECIALER
OG DIGITALE
UDSTILLINGER PÅ
WWW.DWIS.DK**

Redaktøren skriver

I Berlingskes Indspark den 29. august 2016 spørger lektor, dr. phil. Hans Hauge, "Hvorfor slaver er så populære". En lidt poppet overskrift til et alvorligt emne.

For hvis man beskæftiger sig med det tidligere Dansk Vestindien, kommer man ikke udenom også at forholde sig til den kendsgerning, at øerne i hovedsagen er beboet af efterkommere af de slaver, som af europæerne, herunder på dansk-norske skibe, blev bragt dertil under forfærdelige forhold.

Hans Hauges mission er at sparke til den påstand, som efterhånden synes at have bidt sig fast, at vi i Danmark og Europa har fortrængt slavetiden og vores ansvar i den. Dette også koblet sammen med de bestræbelser, der fra forskellige NGO'er udvises for at rejse krav om undskyldning og erstatning for slavetiden hos de tidligere slavenationer.

Hans Hauge redegør for de utrolig mange bøger, film og forskningsprojekter, der har beskæftiget sig med slaveriet og slavetiden, og anerkender derved ikke, at der skulle være tale om almindelig fortrængning. Der er tale om et forsøg på at politisere, når sådanne påstande fremsættes. Det drejer sig altså ikke om slaverne og de vilkår, de havde, men om "en aflivning" af den nationale historie ved at det påstås at "racismen og kolonialismen er en central del af den danske fortid".

Sandheden er - ifølge Hans Hauge - at det ikke var den danske nation, som bedrev slavehandelen, men konger og private forretningsmænd. Den danske stat opstår først med Grundloven af 1849. Og ligesåvel som der i danskes navn blev bedrevet slaveri og slavehandel, ligesåvel var det også i danskes navn og på danskes initiativ, der blev blæst til kamp mod ondet, og til sidst fik det afskaffet. Og den del af historien har forskerne ifølge Hans Hauge fortrængt.

Der er ingen tvivl om, at slaveriet er et emne, som vi nok aldrig bliver færdige med at

diskutere - også fordi der i rationalet bag slaveriet ligger nogle menneskelige absolut nutidige faktorer, som også kan give sig udslag på anden måde end at bringe andre mennesker ind i slaveri. Det findes i alle afskygninger i dag. Jeg behøver næppe her at remse denne grimme menneskelige egenskab op.

I lyset heraf kan man sige, at diskussionen om undskyldning og erstatning er mindre relevant og hensigtsmæssig, og at det langt er at foretrække, at vi beskæftiger os med emnet, for at den del af menneskehedens historie ikke går i glemmebogen, såvel de positive som negative sider af den.

Og det er netop også derfor at en forening som Dansk Vestindisk Selskab har en mission. På den beskedne måde, vi nu er i stand til det, kan vi bidrage til, at historien hele tiden bliver fortalt og forsket i.

Her er anledningen i allerhøjeste grad til stede med fejringen næste år af 100 året for Transfer Day. Og der er mange initiativer i gang, såvel på privat plan som offentligt. Således har Københavns Kommune senest bevilget et pænt beløb til markering af den danske kolonitid. DVS har været medinitiativtager til etablering af Den Vestindiske Kulturambassade på Frederiksberg (se artikel s. 14-15). Og der er - under titlen In search of Identity - bestræbelser i gang for at medvirke til restaurering og aktivering af gamle bygninger på øerne (herom i senere numre af Magasinet).

Når det er sagt bestræber dette nummer af Magasinet såvel som senere numre at belyse såvel historiske som nutidige aspekter af de særlige relationer, der består mellem Danmark og de amerikanske jomfruer.

God læselyst

*Michael Keldsen
Redaktør*

"BRÆNDING FORUDE"

En spændende fortælling om orlogsbriggen Allarts forlis

Den foruroligende melding kom fra matros John Johnsen, der havde udkig fra fokkeråen.

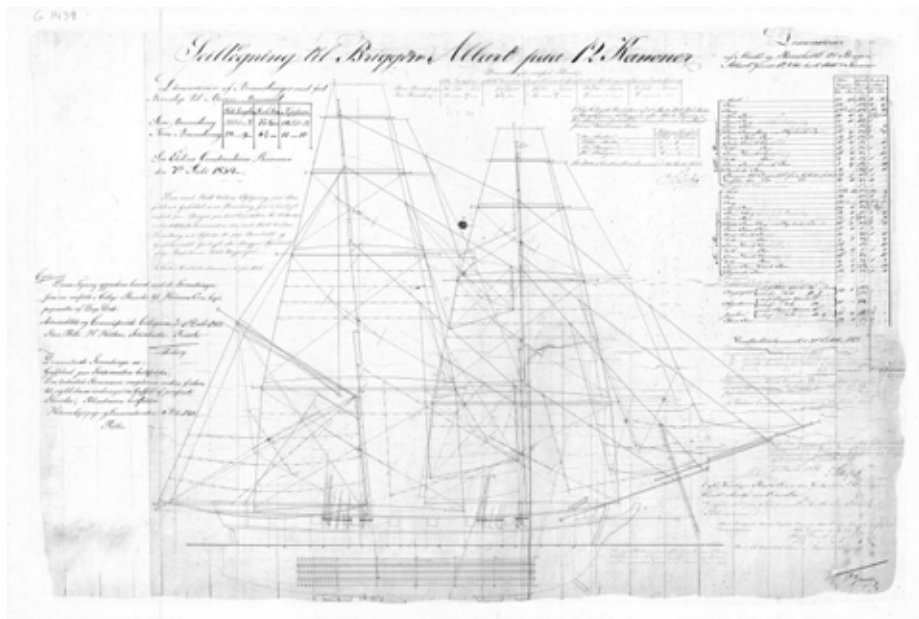
Generalguvernør Peter von Scholten, etatsråd Berg og kammerjunker Rothe var sejlet fra St. Thomas ombord på orlogsbriggen Allart, der blev ført af kaptajnløjtnant Jens Langemark. De var lørdag den 12. februar 1842 ankommet til San Juan på Puerto Rico.

Formålet med rejsen var, med kongeligt mandat, at gennemføre underhandlinger med generalkaptajnen på Puerto Rico, general Mandez de Vigo, for "at virke til, at den forestående nye regulation af Toldvæsenet på Puerto Rico skulle iværksættes på den for St. Thomas' handel mindst ufordelagtige måde".

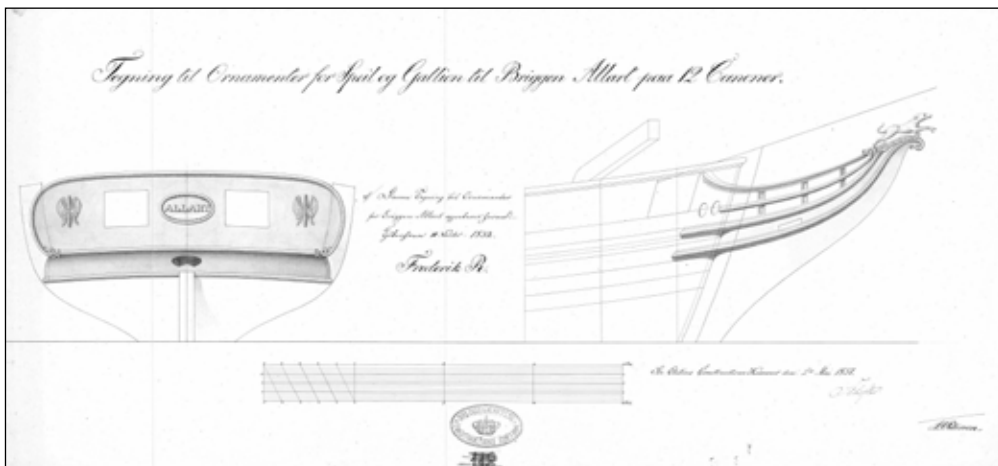
Generalkaptajnen gav fortrøstningsfulde svar, men Scholten var ikke helt tryk og ville meget gerne tale med intendanten. Men denne havde meldt sig syg, og kun med generalkaptajnens mellemkomst blev mødet gennemført, og det endte med, at Scholten fik udleveret en kopi af det nye reglement for Toldvæsenet.

Da de planlagte ærinder nu var klaret, var de efter to dage klar til at tage hjem igen.

Sejlturen langs Puerto Ricos nordkyst, samt ind og ud af San Juan havn, var ikke nogen ufarlig sejlads. Der var mange klipper og undersøiske rev. Derfor havde man taget John Guilbert fra Christianssted med på

Allart blev bygget på Gammelholm værft i København og søsat 19/7 1832, 29,97 meter langt, 7,92 meter bredt og en dybgang på 3,92 meter.

Allarts ornamentet på spejl og galion.

turen som "bekendt mand", da han kendte farvandet fra flere tidligere ture. Udturen var også forløbet helt uden problemer, og John Guilbert fik dem navigeret sikkert ind i San Juan havn.

Da Allart den 14. januar 1842 om aftenen kl. 4½ stævnedes ud fra San Juan, var John Guilbert igen i aktion. Han lodsede skuden sikkert ud af havnen. Der blev rådslaget om, hvor længe de skulle stikke ud fra kysten, før de kunne tillade sig at lægge kursen om mod øst, for at komme i retning af St. Thomas.

Luften var diset, og vinden var en laber bramsejlskuling fra øst. Derfor var man nødt til at krydse mod vinden. Med undersejl, mærssejl, bramsejl, brigsejl og klyver sat stævnede man direkte mod nord, for at komme til-strækkeligt fri af kysten til at kunne sætte kursen mod øst og krydse langs kysten. John Guilbert foreslog at stå udefter til kl. 12, før man begyndte at krydse.

Omkring kl. 6 bjergede man det forreste bramsejl. En halv time senere, lige inden mørket faldt på, gav kaptajnløjtnant Jens Langemark ordre til sekondløjtnant Johan Cornelius Tuxen og overstyrmand Julius Nielsen om at pejle batteriet el Moro ved San Juan. De meldte tilbage til chefen, at de havde pejlet det i S. 43° V. Chefen modtog

meldingen, men noterede det ikke på søkortet, da han kun havde et gammelt kort. Distancen til el Moro blev heller ikke angivet.

Kl. 8 kunne kaptajnløjtnanten i det svage måneskin ane Puerto Ricos højland, og han skønnede, at de var ca. 2 mile fra land, revene indbefattet. Han rådførte sig med John Guilbert, om han kunne gøre et slag mod land for at krydse mod øst, og samtidig ville de kunne udnytte landvinden. John Guilbert svarede: "Ja det kan De, om De synes. De kan stå mod land til månen går ned". Den sidste del af meldingen mente kaptajnløjtnant Langemark dog ikke at have hørt.

Samtidig gav kaptajnløjtnant Langemark vagten videre til løjtnant Johan Christian Kraft. Tuxen overtog tjansen efter overstyrmanden. På det tidspunkt kunne han ikke se landet. De spurgte John Guilbert, om de kunne "vedblive at stå i samme kurs", hvortil han svarede, "Vi vil stå denne kurs til kl. 9 og derefter ud til kl. 12, men det kommer an på, hvor hurtigt briggen løber". John Guilbert lagde sig derefter til at sove i travaille-chaluppen på rundholterne.

Allart krydsede nu langs kysten, og af journalen ses, at briggen gjorde mere fart på slagene ind mod kysten end på slagene væk fra kysten.

Det engelske hjuldampskib "Dee" sætter båd med 10 personer i søen. Billedet tilhører National Maritime Museum i Greenwich, London.

Efter vendingen kl. 8 styrede briggen mod SSØ ind mod kysten, og man havde placeret udkigsposter på luv kranbjælke, læ kranbjælke, fokkeråen og på ruffet. 6-7 minutter efter kl. 8½ meldte matros Niels Hansen fra luv kranbjælke til skibsmænd Johan Vogt: "en sejler forud til luvart". Løjtnant Kraft beordrede derefter en lanterne opsat. Kaptajn løjtnant Langemark var nu kommet forud, men kunne intet se, da lanternen blændede ham. Han spurgte derfor Løjtnant Kraft, om han så nogen sejler. Hertil svarede Kraft: "Jeg troer ikke, det er en sejler, jeg troer det er land". Langemark troede dog på meldingen om, at det var en sejler, og måtte først overbevise sig om, hvad det var, før han foretog nogen manøvre med briggen.

De fik nu vækket John Guilbert af hans søvn i travaille-chaluppen, og de begyndte at

diskutere situationen, om de skulle vende udefter eller fortsætte samme kurs. Mens de diskuterede, meldte matros John Johnsen fra fokkeråen: "Brænding forude". Denne melding blev straks videregivet af skibsmændene, og John Guilbert løb forud og så brændingen tæt foran briggen, og råbte på engelsk: "ned med roret".

Chefen hørte i det samme brændingen og kommanderede: "Los klyverskøde. Ind med roret. Vender". Men det var for sent, og de stødte på det koralrev ¼ mile fra landet i Canreyos Bugten og 7 kvart-mile fra San Juan.

Klokken var nu 8¾, og de stod fast på revet. Foran skibet var 11 fod vand, 12 fod vand midtskibs, og agter var der 13 fod vand. Forskibet stod på en opadgående grund, og en lille mørk klippe kunne anes til bagbord.

Tilbageblif paa Haret 1842.

Martø.

Tænkte vi det ikke? — „Allart“ forliste, men Scholten freistes dog —

De satte de bageste sejl, så de kunne hjælpe til, når briggen blev bragt flot.

Ved affyring af kanoner forsøgte man at alarmere efter hjælp fra land. Skuddene blev hørt af kystvagten i San Juan, men i første omgang antog man, at det var signal fra den engelske damp-paket. Men da skuddene fortsatte, gjorde kystvagten "Isabel II" klar til at undersøge sagen nærmere. Senere på morgenen sattes også kanonbåde ind i eftersøgningen.

Kort efter strandingen gik Generalmajor Scholten, etatsråd Berg og kammerjunker Rothe ombord i hækjollen, for med 4 mand under løjtnant Tuxens kommando, at blive landsat i San Juan. Men på grund af mørket turde man ikke ro afsted, da man var bange for enten at strande på et af revene, eller at komme længere væk fra øen. Først da det blev lyst, efter henved 10 timer i jollen, kunne man sejle Scholten, Berg og Rothe i sikkerhed. Ifølge kystvagten havde de hele natten været i stor livsfare.

Tilbage på briggen udsatte man chef-chaluppen og travaille-chaluppen, for med dem at få udsat varp-ankre i et forsøg på at bringe briggen flot. Et af varp-ankrene knækkede, da de var blevet "stivhivede", og travaille-chaluppen kæntrede. Man arbejdede hele natten på at få briggen fri af grunden. I første omgang blev kanoner og kugler kastet overbord, men lige meget hjalp det. Først ved solens opgang fik man hjælp fra land og fra de af kystvagten indsatte fartøjer. Ved hjælp af skibets egne fartøjer begyndte man nu at bjerge skibets og mandskabets gods.

Allart havde i nattens løb lagt sig på bagbords side, var fuld af vand, og stod uhjælpelig fast på revet. Kl. 10 holdt man krigsråd

ombord blandt de tilstedeværende officerer og de vigtigste underofficerer, og man blev enige om at kappe masterne i et forsøg på at bringe briggen fri. Men dette hjalp ikke situationen, og kl. 11 blev igen holdt krigsråd, hvor man besluttede at briggen måtte forlades. Chefen var den sidste, der forlod Allart, der blev efterladt uden vagthold ombord, da hele besætningen var udmattet, og travaille-chaluppen var læk.

Hele mandskabet samledes på den nærmeste kyst ved strandingsstedet. Men kaptajn-løjtnant Langemark besluttede kl. 4 om eftermiddagen at begive sig til San Juan med hele mandskabet, på nær 10 mand under ledelse af løjtnant Kraft, som blev beordret til at have tilsyn med briggen, og næste dag gå ud for at bjerge i forening med de fartøjer, som Langemark ville søge at skaffe i San Juan.

Det bjergede gods blev solgt på en auktion i San Juan den 28. februar 1842 kl. 12.

Med tabet af orlogsbriggen Allart stod søforsvaret ved de vestindiske øer i en ny situation. Generalguvernør Scholten havde derfor straks udtalt sig om nødvendigheden af at organisere det på ny. Det blev derfor bestemt, at premierløjtnant Købke sammen med en del af briggens besætning, skulle afgå til St. Thomas, hvor de skulle udgøre besætningen på den armerede regerings-skonnert Vigilant. Kaptajn Langemark havde først bifaldet denne beslutning, men begyndte at beklage sig over, at hans helbredstilstand ikke var sådan, at han troede med fornøden kraft at kunne forestå bjergningen. Generalguvernør Scholten forlangte nu, at sammen med ham så mange af briggens besætning, der var ankommet til San Juan,

Cangrejos-bugten 2016, hvor koralrevet ses som en hvid stribe af brænding. Det var her "Allart" forliste.

Klippen til venstre i billedet i koralrevet i Cangrejos-bugten er sandsynligvis den klippe, som kunne ses til bagbord for "Allart" umiddelbart efter strandingen.

Kort fra 1851 viser den revfyldte Cangrejos-bugt, hvor forliset fandt sted. San Juan by ses på halvøen lidt til venstre for midten.

tillige med Tuxen, skibslægen, forvalteren og 36 mand af besætningen den 16. februar skulle rejse med hjuldampskibet "Dee" tilbage til St. Thomas, mens premierløjtnant Købke sammen med løjtnanterne Obelitz og Kraft samt 27 mand skulle blive tilbage og besørge bjergningen.

Samme hjuldampskib "Dee" skulle Peter von Scholten komme til at stifte bekendtskab med igen. Det bragte ham fra St. Thomas til Southampton, da han forlod Dansk Vestindien for sidste gang, efter at have gennemført emancipationen i 1848.

Ved den efterfølgende generalkrigsret i København sidst på året 1842 blev kaptajn-løjtnant Langemark afskediget fra Den Kongelige Sø-Tjeneste, sekondløjtnanterne Tuxen og Kraft blev idømt hhv. én og to måneders arrest, mens premierløjtnant Købke og overstyrmand Julius Nielsen blev pure frifundet.

Et af de punkter, som spillede en rolle under generalkrigsretssagen mod Langemark var, at han havde efterladt sit mandskab i San Juan uden lægelig bistand på fremmed kyst, selv om mange af besætningen var syge. Langemark forsvarede sig med, at det var efter ordre fra Peter von Scholten, men blev dømt, da han ikke havde gjort modforestillinger.

Forliset af orlogsbriggen Allart med Peter von

Scholten om bord vakte ikke den store opmærksomhed i moderlandet Danmark. Dele af pressen havde på dette tidspunkt et meget kritisk forhold til Peter von Scholten, og i Danmarks første satiriske vittighedsblad, Corsaren, udløste forliset denne kommentar: "Tænkte vi det ikke? – "Allart" forliste, men Scholten frelstes dog".

Cangrejos-bugten, hvor forliset fandt sted, er et område med mange rev, i dag beliggende lige ud for Puerto Ricos internationale lufthavn i San Juan.

Jens Villumsen

Kilder:

Generalkrigsretten, retssag 1842 angående orlogsbriggen "Allart"s stranding ved Portorico 14. februar 1842.

Generalguvernørens skrivelser til kongen.

The Morning Chronicle 11. juni 1842.

Corsaren 6. januar 1843.

Boletín instructivo y Mercantil de Puerto-Rico publicado Bajo los Auspicios de la Junta de Comercio 19. februar 1842.

Gaceta del Gobierno de Puerto-Rico 26. februar 1842.

Unique Tours

Tag kontakt til Unique Tours, når De skal planlægge en grupperejse
(min. 10 personer) til det tidligere Dansk Vestindien.

Efter mere end 20 års samarbejde med øerne, kan vi vist
roligt sige, vi har det bedst tænkelige kontaktnet.

Vi ser frem til at høre fra Dem.

HEIDI HOLM

Teglårdsstræde 9 – DK-1453 København K
Tlf.: +45 39 90 20 40 • Fax: +45 32 21 11 44 • email: info@uniquetours.dk
www.uniquetours.dk

Reg. under Rejsegarantifonden nr. 1026 - Bank: Den Danske Bank

VÆRTSFAMILIER SØGES TIL FOREDRAGSHOLDERE FRA USA

I forbindelse med markeringen af 100-året for salget af øerne
afholdes der i perioden 10.- 17. juni 2017 en foredragsrække
i Harsdorffssalen på Rigsarkivet.

3 af foredragsholderne kommer fra USA og har brug for
indkvartering i 3-4 dage i Københavnsområdet.

Det drejer sig om 2 professorer i historie samt en arkæolog fra NPS.
Datoerne er ikke endeligt fastlagt, men det bliver i ovennævnte periode.

Såfremt du/I har mulighed for at tilbyde indkvartering
bedes du /I skrive til Dorte Paaske på dortepaaske1@gmail.com
eller kontakte mig på mobil 21 43 20 21.

EN HISTORIE FRA DA FLAGET BLEV STRØGET

Historien om den danske krydser "Valkyriens" tog til De dansk vestindiske Øer - en 18 måneders tur i 1915-17 - er almindeligt kendt blandt de, der interesserer sig for de gamle tropekolonier i Caribien. Der er skrevet flere artikler herom og et par bøger, herunder "I orkanens Øje", der i 2005 blev udgivet af Dansk Vestindisk Selskab.

Men der kan jo altid føjes detaljer til en interessant historie, og det er det jeg vil gøre med dette indlæg, som også er anledningen til forsidebilledet på dette nummer af Magasinet.

Valkyriens tog

Valkyrien blev sendt af sted med en besætning på 229 mand den 10. november 1915, baseret på en beslutning som et par regeringsmedlemmer havde truffet den 3. november. Anledningen var efterretninger (nogle baseret på rygter) om at der var uro på øerne og måske optræk til egentlig opstand mod den danske kolonialledelse.

Togtet viste sig dog at forløbe forholdsvis fredeligt, hvilket måske kan tilskrives at den markante opvisning af militær magt på øerne dæmpede, hvad der måtte være af urolige elementer. Snarere blev toget en affære, hvor mandskabet, der i væsentligt omfang bestod af værnepligtige, som med meget kort varsel havde fået deres tjenestetid forlænget betydeligt, kæmpede mod ked-somhed og forfaldt til intern uro og druk.

Da krydseren tog af sted, var der ingen blandt mandskabet - eller i Danmark i det hele taget - der forestillede sig, at den begivenhed, som skulle blive skibets væsentligste, var deltagelsen i overdragelsen af øerne til USA den 31. marts 1917.

Der foregik på afgangstidspunktet sonderinger mellem den danske og amerikanske regering om et evt. salg, men det foregik i en lukket kreds, og så lukket, at selv Rigsdagen (dvs. Folketinget og Landstinget) ikke havde kendskab hertil. På trods af forespørgsler i Folketingssalen benægtede regeringen, at der foregik forhandlinger. Dette er i sig selv en interessant statsretlig vinkel på salgssagen; at Folketinget blev vildledt af regeringen.

Men da det stod klart i vinteren 1916, at øerne nu var blevet solgt, og at dette var bekræftet ved en folkeafstemning i Danmark 14. december 1916, kunne Valkyrien forberede sig på at vende tilbage til Danmark. Men den sidste mission skulle dog udføres, og det var deltagelse i overdragelsen den 31. marts 1917.

Overdragelsen

Overdragelsen foregik forskellige steder på øerne, men hovedbegivenheden var ved Fort Christian i Charlotte Amalie, hvor et amerikansk og dansk detachment marinesoldater stillede an foran gendarmerikasernen (det nuværende senat), den 31. marts 1917 kl. 16. Herefter foregik ceremonien med musik og taler og militær eksercits Højdepunktet og hermed det i juridisk forstand afgørende øjeblik for, hvornår ejendomsretten og dermed suveræniteten til øerne overgik til USA, var nedtagelsen af det danske flag og hejsningen af det amerikanske flag.

Jens Kristian Marius Andersen

Den lille historie i dette er, at man besluttede, at det ikke skulle være en gendarm, der nedtog Dannebrog - som ellers havde været gendarmernes opgave hver dag igennem

årtier, men en marinesoldat fra Valkyrien. Valget faldt på den 21-årige værnepligtige Jens Kristian Marius Andersen fra Næstved. Det var en opgave, der kun tog et øjeblik, men som afsluttede en 250-årig epoke.

Mange år senere fortalte Jens Andersen om begivenheden, at det var det største øjeblik i hans liv, men også en trist dag. Han havde dog ikke tid til at tænke så meget derover, mens det foregik, idet han koncentrerede sig om at afpasse nedtagelsen af Dannebrog med musikken, der blev spillet. Man må formode, at det har været B.S. Ingemanns "Fra himlen er du faldet", der er blevet spillet - den eneste melodi, der i Danmark anvendes, når flaget skal tages ned.

Jens Kristian Marius Andersen - marinesoldaten, der nedtog Dannebrog den 31. marts 1917.

Hjem til Danmark

Få dage efter afsejlede Valkyrien til Danmark - midt i den uindskrænkede ubådskrig, som Tyskland havde erklæret, og som gjorde sejlads mod Europa noget risikabel.

Men Valkyrien kom sikkert tilbage, og de værnepligtige kunne herefter hjemsendes. Mange år senere - i 1948 - tog de initiativ til at stifte en forening med navnet "Valkyriens Togt Vestindien 1915-17". Formålet var at samle alle der havde deltaget i togtet og dyrke foreningslivet ved festlige sammenkomster.

Foreningen samlede rigtig mange af deltagerne i de kommende år, men af naturlige grunde udtyndedes medlemsskaren, indtil de tilbageværende medlemmer i 1971 besluttede at opløse foreningen.

Michael Keldsen

Rejs ikke til Vestindien

Dårlig livskvalitet, en elendig lønning; rom, som man får negrene til at bekende med, barbariske straffe, gul feber, alt dette har vi (bladet *København*) advaret de vestindiske soldater imod. Derfor lykkedes det kun at hverve 59 ialt, befalingsmændene iberegnet.

Tre slag på klokken var afgangssignal. Langsomt gled *Louisiana* ud fra bolværket. Da fandt en af de lystige svende på agterdækket på at entre op i vantet, straks fulgte 5 - 6 andre efter. Og så hang de der oppe højt over dækket, med brændevinsflaskerne i hånden, dinglende og vrælende. Et par af de mest drukne bugseredes ind i køjerne for at sove rusen ud. Det sidste vi så var en mand, der forsøgte at stå på hovedet i en oksekrop, der hang op ad masten og skulle tjene til proviant undervejs.

Gud ved hvor mange, der kommer tilbage? Det var et trist skuespil. Trist fordi den danske stat endnu finder det forsvarligt at bruge landets sønner på den vis.

København, 1898

Artikel i bladet *København* 1898.

DEN VESTINDISKE KULTURAMBASSADE ÅBNER I DANMARK DEN 1. OKTOBER 2016

Af arkitekt Ulla Lunn, m.a.a.

I Prinsens Gård på Frederiksberg Runddel har man smuk udsigt til Haveselskabets Have. Bus nr. 8A går lige udenfor på Pilealle og nr. 26 går på Frederiksberg Alle.

Her åbner Den Vestindiske Kulturambassade, som er et samarbejde mellem DVS og Ulla Lunn, om at skabe et sted, der skal være omdrejningspunkt for markeringen af 100 året for øernes overgang til USA. Princippet er enkelt; Den Vestindiske Kulturambassade stilles til rådighed for dem, der har noget på hjertet og noget at vise eller debattere med andre. Man kan bruge lokalerne i perioder på f.eks. 2 uger ad gangen til at formidle et bestemt tema. Den enkelte arrangør som vil bruge lokaliteten indenfor det foreslåede tema skal selv skaffe sin finansiering, hvis det da ikke gennemføres som ren "con amore".

Kulturambassadens lokaler bliver møbleret fra midten af september og den 1. oktober 2016 åbner vi officielt. Vi håber på repræsentation fra Centennial Committee på USVI, og på at Frederiksbergs borgmester også vil komme.

Anne Walbom og Ulla Lunn vil præsentere programmet for det kommende år, som det ser ud på nuværende tidspunkt. Vi arbejder på højtryk på at fylde kalenderen med spændende udstillinger, foredrag, workshops og meget andet. Programmet bliver struktureret i temaer, hvor vi vil belyse forskellige vinkler på f.eks. et tema som musik, litteratur, fotos, arkitektur, øerne i dag og adskillige andre temaer. I november bliver der f.eks. planlagt et tema om Hans Jonathan og den islandske forbindelse, DNA forskning m.m.

Ulla Lunn åbner kulturambassaden med et tema om arkitektur og Anne Walbom tager over med et tema om fotografen Emilie Langkjær. Der bliver også en uge, hvor Dansk Vestindisk Selskab kan formidle sin egen historie og lægge op til 100 års jubilæet.

I løbet af december præsenteres det store samarbejdsprojekt, med titlen "In search of Identity" som de to danske arkitektskoler arbejder på. Det er ledet af Bygningsfredningsforeningen BYFO og omfatter restaurering og indretning af to bygningskomplekser i Vestindien. Der rejses midler til dette store projekt i det kommende halve år og i december udstilles så arkitekturtegningerne til de to restaureringsprojekter.

I februar 2017 har Flensborg Skibsfartsmuseum indvilget i at tage et tema op om byens brand som hjem for den vestindiske rom, samt de øvrige relationer som byen har til Vestindien.

I perioden omkring d. 31. marts 2017 og påsken er der endnu ikke planlagt aktiviteter. Dels fordi mange af os vil være i Vestindien, dels fordi Københavns Kommune vil sætte fokus på "transfer" i dagene omkring den 31. marts.

I foråret planlægger vi at invitere flere vestindiske billedkunstnere som skal udstille i lokalerne her, og en udstilling af yngre kunstnere håber vi på at vise i juni 2017.

I juni planlægges en "Venskabsfestival", der skal afholdes søndag d. 11. juni 2017 i Frederiksberg Have. Frederiksberg kommune støtter udviklingen af denne fest eller festival, som både skal omfatte vestindiske og

danske kunstnere, festtaler, caribisk mad m.m. alt sammen transmitteret over TV. Vi har modtaget midler til at få journalist Kathrine Gress Mose til at udvikle ideen, som vi skal søge fondsmidler om til næste vinter. Det bliver måske den offentlige begivenhed, der med en mere folkelig vinkel vil fortælle danskerne om Vestindien. Både før og efter sommerferien 2017 vil der være aktiviteter for regionens skoler.

Når Den Vestindiske Kulturambassade åbner vil der generelt være åbnet 3-4 dage om ugen. Tirsdag og torsdag fra 10-15 og fredag/lørdag afhængig af at udstiller, foredragsholder eller medlemmerne af DVIS har aktiviteter i lokalerne. Vi vil forsøge at koncentrere foredragsarrangementerne på disse ugedage.

Foreningens medlemmer vil blive holdt løbende opdateret om aktiviteterne med nyhedsmails.

Frederiksberg Runddel - Den Vestindiske Kulturambassade.

VI GLÆDER OS TIL VI SES IGEN!

Møder & aktiviteter

30,-

MEDLEMSMØDE I HORSENS

LØRDAG, DEN 29. OKTOBER 2016 KL. 14.00

HORSENS FIRMAIDRÆT, HATTINGVEJ 14, HORSENS

Historiker Per Nielsen fortæller ud fra den nylig udkomne bog om bl.a.:

Fru Jensen, Joseph Brown og andre vestindiske danskere.

Foredrag ledsaget af fotografier og tegninger af nogle af de mange dansk-vestindere, der var i Danmark 1880-1920. Om sømænd, musikere, tjenestefolk, uddannelsessøgende og repræsentanter. Hvordan klarede de sig, og hvordan blev de modtaget?

Tilmelding via hjemmesiden senest mandag, den 23. oktober 2016. Pris 30,- kr.

MEDLEMSMØDE I TAASTRUP

FREDAG, DEN 23. SEPTEMBER 2016 KL. 19.00

**I TAASTRUP MEDBORGERHUS,
TAASTRUP HOVEDGADE 71, TAASTRUP**

Historiker Per Nielsen fortæller ud fra den nylig udkomne bog om bl.a.:

Fru Jensen, Joseph Brown og andre vestindiske danskere.

Foredrag ledsaget af fotografier og tegninger af nogle af de mange dansk-vestindere, der var i Danmark 1880-1920. Om sømænd, musikere, tjenestefolk, uddannelsessøgende og repræsentanter. Hvordan klarede de sig, og hvordan blev de modtaget?

Tilmelding via hjemmesiden senest mandag, den 19. september 2016. Pris 60,- kr.

60,-

BELASTEDE BILLEDER

Her i løbet af foråret blev jeg opfordret til at reagere på en "Call for papers". Landsforeningen til bevaring af Foto og Film havde planlagt et sommerseminar med temaet: Danmark som Kolonimagt.

Jeg reagerede og tilbød et foredrag om fotografen Emilie Langkjær, som var en meget aktiv fotograf på St Croix 1898 til 1913. Jeg blev accepteret som foredragsholder, og derefter skiftede alt over til at foregå på engelsk og hedde "Troublesome Pictures".

Hvorfor gøre opmærksom på noget, som er sket? Det gør jeg, fordi man kan se hele seminaret på YouTube. Troublesome Pictures: Representing the Colonial Past. Part I, Part II og Part III. Første del indeholder et interessant indlæg fra Rijksmuseum i

Politiretten i Christianssted, der i 1906 dømte Hezekiah Smith til døden for drab. Dommen blev senere konverteret til livsvarigt fængsel. Hezekiah Smith blev sendt til Danmark til afsoning, og blev benådet i 1923.

Amsterdam, anden del kan man se undertegnede og tredje del er der bl.a. en præsentation af den kommende Vestindiske udstilling på det Kongelige Bibliotek.

Anne Walbom

ORDINÆR GENERALFORSAMLING I DWIS DEN 27. OKTOBER 2016 KL. 19:30 I TAASTRUP MEDBORGERHUS (LOKALE 3)

Taastrup Medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71, Taastrup. (Overfor Taastrup station.) Parkering bag Medborgerhuset.

1. Valg af dirigent
2. Selskabets virksomhed
 - a) Formandens beretning (Anne Walbom)
 - b) Kulturudvalgets beretning (Anne Walbom)
 - c) Webredaktionens beretning (Ebbe Tor Andersen)
 - d) Festivaludvalgets beretning (Anne Walbom)
 - e) Mødeudvalget (Gerda Brown)
 - f) Medlemsbladet (Michael Keldsen)
 - g) Medlemssekretariatet (Ebbe Tor Andersen)
 - h) Arkivet (Walther Damgaard)
3. Forelæggelse af regnskab 2015-2016 (Hans Jørgen Laursen)

4. Forelæggelse af budget for 2016-2017 og 2017-2018, herunder fastlæggelse af medlemskontingent. Bestyrelsens indstilling: 300 kr. pr. husstand (med tilsendt medlemsblad) eller 260 kr. (Medlemsblad online). (Hans Jørgen Laursen)
5. Behandling af fremsatte forslag
6. Valg til Selskabets bestyrelse. På valg er: Hans Jørgen Laursen, Gerda Brown, Ebbe Tor Andersen. Asger P. Larsen genopstiller ikke.
7. Valg af revisorer. Edith Christiansen og Ulrik Lauridsen foreslås genvalgt.
8. Valg af revisorsuppleant. Jens Benoni Willumsen foreslås genvalgt.
9. Eventuelt.

Opmærksomheden henledes på, at forslag til sager, der ønskes optaget på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde skriftligt senest den 20. oktober.

Fru Jensen og andre vestindiske danskere. Dansk-vestindiske sømænd, tjenestefolk og arbejdere i Danmark 1880-1920

Per Nielsen. Nationalmuseet og Syddansk Universitetsforlag. 326 sider. Illustreret. 2015.

I værket sætter Nationalmuseet og historikeren Per Nielsen fokus på de ca. 300 sorte vestindere, der bosatte sig i Danmark i koloniens sidste danskertid. PN går grundigt til værks. I bogens 1. del "Henriette Jensen, Joseph Brown og flere andre" fortæller han indgående om få, udvalgte personer med stor respekt og indlevelse. Henriette Jensen er hovedpersonen. Født på St. Croix 1872 eller 1874 (datering uvis) og døbt Henriette Constance Jacobs. Forældrene Henry Jacobs og Cecilia Prince var tidligere slaver, ejet af familien Stridiron. Henriette kom til Danmark 1896 som tjenestepige i familien Brun. 1901 giftede hun sig med tømrer Jens Peter Jensen og blev fra da af københavner med det gode efternavn Jensen. Hun var formentlig forblevet anonym, hvis hun ikke havde deltaget i den store udstilling om de oversøiske rigsele i Tivoli 1905. Hun repræsenterede Dansk Vestindien sammen med 3 andre sorte vestindere. En af disse var drengen Victor Corlelins fra St. Croix, der blev i Danmark og endte som skoleinspektør i Nakskov. Under udstillingen i Tivoli lovede kongen at stå fadder til Henriettes 1. barn. Men hun blev skilt 1908 og forblev barnløs. I de næste mange år ernærede hun sig som tjenestepige. Hun døde 1945. Der er ingen grund til at romantisere hendes tilværelse. Damer i København kaldte hende for en "skiden negerkælling". P N giver mange eksempler på, hvor godt det gik mange sorte danskere. De fleste var sømænd, tjenestefolk og arbejdere. Nogle gik ind i underholdningsbranchen, blev selvstændig erhvervsdrivende, lærere, hotelejerne, musikere eller andet respektabelt.

I bogens 2. del "Vestindernes ankomst, baggrund, ophold og modtagelse" behandler P N de danske vestindere mere generelt. Om deres sociale baggrund gælder det, at deres forfædre – ofte nærmeste familie – havde været slaver. Enkelte forældre var født lige før og andre lige efter slaveriets ophævelse 1848. I nogle tilfælde er det lykkedes P N at føre en persons familie tilbage til ankomsten fra Afrika. Om de danske myndigheder understreger P N, at disse ikke diskriminerede vestinderne. De fik samme borgerrettigheder som andre danskere. De fik adgang til samme offentlige goder som hospitaler og socialhjælp. Om pressen diskriminerede vestinderne er til diskussion. Henriette Jensen bliver i f m udstillingen 1905 i pressen kaldt "den sorte Henry", "ung negerinde", "den sorte dame" eller "vestindianerinde". Vore dages begreb om politisk korrekthed fandtes ikke dengang. I satirebladene Blæksprutten, Klods-Hans og Punch optræder vestinderne hyppigt og med hudfarve og andre fysiske træk voldsomt overdrevet. Tegnerne fremviser egne fordomme, men uvist om disse er værre eller bedre end deres stereotype forestillinger om byarbejdere og landalmue.

Bagerst i bogen finder læseren en udførlig oversigt over "Utrykt materiale, litteratur og noter" samt et praktisk register over "Navne, skibe, steder og emner". Bogen er fyldt med herlige fotos og oplysende fototekster. Værket er formidabel historieskrivning og historieformidling. Især i en situation, hvor Danmarks ansvar og danskernes møde med folk der er anderledes, optager os som aldrig før.

Gunner Steenberg, historiker, cand. mag.

DEN TYSKE TRUSSEL

Hvorfor solgte Danmark De vestindiske Øer? Og hvorfor købte USA dem? 3. gang lykkedes det. Første forsøg var i 1867 - hvor det amerikanske Senat nægtede at ratificere købstraktaten; anden gang var i 1902, hvor et flertal på 1 person i Landstinget nægtede ratificering af salgstraktaten, og endelig skete det så i 1917, på tærsklen til USA's indtræden i 1. Verdenskrig. Her var Tyskland USA's modstander.

USA's forhold til Tyskland var oprindeligt venskabeligt - tyskerne (dvs. Preussen) støttede i udpræget grad Nordstaterne under den Amerikanske Borgerkrig, mens Frankrig kastede sin lod i Sydstaternes vægtskål, og England holdt sig neutral. Da den tysk-franske krig derfor brød ud i 1870 var amerikanerne i overvejende grad positive overfor Preussen - også fordi amerikanerne sympatiserede med tyskernes ønske om en samling af de tysktalende lande (førstendømmer) i det nye tyske kejserrige - baseret på samme tanke som i USA, der også i disse år selv stræbte mod national enhed.

Men fra dette tidspunkt gik det ned ad bakke med den gensidige sympati mellem USA og Det tyske Kejserrige. Det var Tysklands plan - nu det var blevet samlet - at deltage i den europæiske jagt på oversøiske kolonier. Imidlertid var Storbritannien, Frankrig, Portugal, Belgien og Holland allerede så veletablerede i denne "game", at der kun var relativt få områder tilbage i verden, som tyskerne kunne gå efter. Et af disse var Caribien, hvor tyskerne så småt begyndte at fiske i rørte vande omkring Costa Rica, Venezuela, Haiti, Den dominikanske Republik, Puerto Rico, og den hollandske ø Curacao. Men inden de tyske aktiviteter i

Caribien rigtig havde begyndt at udfolde sig, var USA (med England) kommet i konflikt med Tyskland over forholdene på Samoa i Stillehavet. Tyskerne intervenserede militært i nogle interne uroligheder, og fremprovokerede herved amerikansk indblanding. Det kom ikke til krigshandlinger, men fra dette tidspunkt viste amerikanerne begyndende skepsis over Tyskland og dets hensigter. Senere diplomatiske sammenstød over tysk aggressiv optræden i forhold til Kina og Philippinerne, samt Tysklands støtte til spanierne under den spansk-amerikanske krig i 1898 gav yderligere næring til amerikansk skepsis overfor Tysklands koloniale hensigter. Hertil kom, at Tyskland efter Wilhelm II's tiltræden som kejser i 1888 i stigende grad stod som et symbol på en tysk militaristisk nationalisme, som bestemt ikke var i overensstemmelse med hele det ideologiske grundlag bag USA's forfatning.

USA havde med Monroedoktrinen, der gik tilbage til 1823, på et tidspunkt, hvor landet endnu ikke havde nogen militær slagkraft, forsøgt at holde europæiske koloniale bestræbelser på den amerikanske halvkugle i ave. Det indebar, at USA ikke ville tolerere, at europæiske magter etablerede kolonier udover de kolonier, der allerede eksisterede.

Det var her De dansk-vestindiske Øer var interessante. Det stod USA ganske klart, at Danmark var interesseret i at komme af med øerne. Det viste begivenhederne i forbindelse med salgstraktaten fra 1867. Amerikanerne mente at vide, at Danmark ønskede at bytte øerne med Tyskland mod at få Nordslesvig tilbage. Forkastelsen af salgstraktaten i 1902 opfattedes i USA i væsentlig grad som udfaldet af tysk indflydelse - formidlet af det

danske kongehus - i Landstinget og amerikanerne blev i 1904 foruroliget over rygter om at den tyske Hamburg-Amerika Linie var i gang med at overtage Dansk-Vestindisk Kompagni (der ejedes af ØK), hvorved Tyskland ville få en fysisk tilstedeværelse på øerne.

Sideløbende var Tyskland i gang med en flådeoprustning, der ville kunne udgøre en fare for USA, idet den amerikanske flåde i hovedsagen var koncentreret i Stillehavsområdet, og på dette tidspunkt i begyndelsen af det 20. århundrede endnu var af relativ beskednen størrelse. Amerikanerne blev endvidere opmærksom på, at den tyske flådestab udarbejdede forskellige operationsplaner, der havde et angreb og en invasion af USA og visse caribiske territorier som mål.

Panamakanalen var under konstruktion som et amerikansk projekt, der bl.a. skulle forbedre forbindelsen mellem det østlige og vestlige USA. Kanalen ville få stor strategisk betydning, og da et engelsk selskab, som var tysk ejet, på et tidspunkt fik kontrakt med den panamanske regering om bygning af en jernbanelinie og foretog opkøb af væsentlige landarealer omkring den projekterede kanal,

greb USA ind og fik det forpurret - et eksempel på den amerikanske mistænksomhed over for tyske hensigter.

Ved udbruddet af 1. Verdenskrig i 1914 valgte USA ikke umiddelbart side. Men der var ingen tvivl om, at såvel den amerikanske opinion som de politiske beslutningstagere havde sympatien på England og Frankrigs side. USA havde siden århundredeskiftet haft et godt forhold til briterne, dels pga. de etniske og kulturelle bånd til den angelsaksiske verden, dels som følge af at Storbritannien havde optrådt meget passivt i Caribien, hvilket så også satte den tyske aggressivitet i perspektiv. Endvidere var der en bevidsthed i den amerikanske befolkning af Tyskland som en aggressiv stat, karakteriseret ved den prussiske militarisme og et mangelfuldt demokrati. En tysk sejr i Verdenskrigen ville - bl.a. efter den amerikanske præsident Wilsons opfattelse - kunne udgøre en fare for det amerikanske demokrati.

Forløbet af verdenskrigen førte USA tættere og tættere på de allierede, bl.a., som følge af den tyske uindskrænkede U-bådskrig, der kostede store amerikanske tab, og et voksende økonomisk samarbejde mellem

Den tyske højsøflåde ved 1. verdenskrigs udbrud i 1914.

USA og De Allierede. Efterhånden stod det amerikanerne klart, at man ikke kunne undgå at blive inddraget i krigen. Dråben der fik bægeret til at flyde over var amerikansk opnsapning af et tysk telegram til den mexicanske regering, hvor Tyskland tilbød Mexico et militærforbund og hjælp til et mexicansk angreb på USA, som skulle gøre at Mexico kunne tilbageerobre de gamle mexicanske områder Texas, New Mexico og Arizona.

I den amerikanske krigsplanlægning mod Tyskland, som havde stået på meget længe, indgik seriøse overvejelser omkring De dansk-vestindiske Øers stilling og især risikoen for at de kunne blive en tysk trussel mod USA. Det kunne bl.a. ske, hvis Tyskland besatte Danmark og dermed fik kontrol også over øerne, eller Danmark simpelthen solgte eller byttede øerne ud for Nordslesvig. Det var ikke så meget angsten for at øerne ville kunne danne udgangspunkt for et tysk angreb på det amerikanske fastland, som nervøsiteten over Panamakanalens sårbarhed og den kontrol, der evt. ville kunne udøves af en magt, der måtte være i besiddelse af havnen på St. Thomas. Havnen lå nemlig på en af de vigtige passageveje fra Atlanterhavet til kanalen - Anegada Passagen.

Det er i senere tid antaget, at Tyskland i tiden op til og under Verdenskrigen ikke havde planer om at sætte sig på de danske øer, uanset på hvilken måde det skulle ske. Den tyske ledelse konkluderede, at uanset om USA på et eller andet tidspunkt måtte engagere sig i krigen mod Tyskland, ville det foregå i Europa, og Tyskland ville ikke have kræfter til også at føre krig på det amerikanske kontinent. Selvom den uindskrænkede ubådskrig foregik over hele Atlanten var den ikke båret af et forsøg på at angribe USA,

men havde til hensigt at knække den allierede blokade af Tyskland, som gik hårdt udover forsyningsituationen. Selvom Tyskland interesseret fulgte med i, hvad der foregik omkring de vestindiske øer, er der næppe støtte for at anse dette for skridt, der kunne føre til en tysk kontrol over øerne.

Men ikke desto mindre blev den amerikanske henvendelse i 1916 til den danske regering om erhvervelse af øerne båret af synspunktet om og frygten for en tysk erhvervelse af øerne. Den amerikanske regering var overbevist om farligheden i og risikoen for at det kunne ske, og henvendelsen var derfor understøttet af troen på, at det var i USA's militære interesse at overtage øerne. For USA ville det naturligvis være en nem sag blot at besætte øerne. - Men af hensyn til det almindelige renommé, som vel de fleste nationer prøver at opretholde, ville det se pænere ud, om man kunne komme overens med den danske regering om et køb. Men - selvom der ikke er kilder, der understøtter synspunktet - er det nok også meget sandsynligt, at kunne USA og Danmark ikke være kommet overens om en traktat, ville USA formentlig have besat øerne, for krigens varighed eller måske for evigt.

Michael Keldsen

*Kilde: Bl.a. Speciale af Torben Dahl,
"Salget af Dansk Vestindien",
Institut for Statskundskab, ÅU 1980.*

FESTIVAL 2017

FRA 10. JUNI TIL 24. JUNI 2017

Samtidig med at selskabet til næste år i juni måned kan fejre 100-års jubilæum, skal vi være værter for vores venner på de tidligere Dansk-Vestindiske Øer.

Det kræver meget af os, men vi ved at rigtig mange af foreningens medlemmer meget gerne vil gengælde den store gæstfrihed, som vi har modtaget, når vi har besøgt øerne. Sidste gang var i 2015, hvor alle deltagerne fra Danmark var meget begejstrede for den store oplevelse, det var at kunne møde venner og bekendte fra de tre øer og samtidig deltage i en lang række af meget fine ture, besøg på de fantastiske historiske steder, samt nyde alt fra beach parties til officielle fester.

I bestyrelsen er vi gået i gang med planlægningen, men allerede nu har vi brug for hjælp fra så mange medlemmer som muligt, så festival 2017 kan blive en succes.

Samtidig med at gæsterne er her, skal vi fejre vores jubilæum, og det vil sætte sit præg på Festival 2017.

Det betyder, at festivalen starter i Østdanmark og slutter i Vestdanmark med direkte hjemrejse derfra.

Planen er,

- at gæsterne ankommer til København lørdag den 10. juni
- at første uge bliver i Østdanmark (modsat tidligere)
- at der holdes jubilæumsfest fredag den 16. juni i Odd Fellow Palæet i Bredgade før vidererejsen til Vestdanmark

- at vores gæster deltager i en højtidelighed i Holmens Kirke i forbindelse med vores jubilæum på Valdemarsdag (torsdag den 15. juni 2017)
- at deltagerne skifter til Vestdanmark lørdag den 17. juni
- at hjemrejse bliver lørdag den 24. juni - hvortil bemærkes at der så ikke vil være det traditionelle Farewell Party, da det vil være blevet erstattet af jubilæumsfesten i første uge i Østdanmark

Vi har hårdt brug for hjælp i bestyrelsen og festivaludvalget, for at vi kan løse de mange praktiske opgaver. Vil du/I give en hånd med omkring det praktiske kan du sende en e-mail til festivaludvalget@dwis.dk eller ringe til et bestyrelsesmedlem.

Arrangementer

Vi har brug for inspiration til de arrangementer, gæsterne skal tilbydes, så hvis I allerede nu har ideer hører vi gerne om dem. Hvis I i løbet af efteråret/vinteren kommer undervejs med lokale arrangementer, som kunne være interessante hører vi også gerne om det.

Send os en e-mail eller ring til medlemmer af bestyrelsen, hvis I har gode forslag eller idéer.

Værtsfamilier

Vi har også brug for værtsfamilier, der kan tage imod gæsterne.

Vi beder om, at så mange som muligt vil melde sig som værter, så vores gæster kan blive indkvarteret lige så godt, som vi er blevet det på St. Croix og St. Thomas. Nogle har sikkert allerede aftalt med særligt gode

venner fra øerne, at I skal være sammen, og det vil vi naturligvis respektere.

Vil du/I være vært kan du melde dig ved at udfylde formularen på vores hjemmeside www.dwis.dk - eller formularen her i bladet, hvis du ikke har pc.

Vi glæder os til at høre fra jer hurtigst muligt, og vi vil naturligvis holde jer orienteret om vore planer på de kommende medlemsmøder og her i bladet.

Kontakt kan ske til:

- Anne Walbom, e-mail: formanden@dwis.dk
- tlf. 24 26 99 90
- Asger P. Larsen, e-mail: asger.p.larsen@gmail.com
- tlf. 75 64 47 44
- Ebbe Tor Andersen,
e-mail: ebbe.tor@hotmail.com
- tlf. 24 79 36 65

Ebbe Tor Andersen

Festival 2017

Tilmelding for værter

bedes indsendt senest den 15. december 2016

Navn _____

Gade _____

Postnummer og by _____

Telefon _____ **eMail** _____

Jeg/vi tilbyder at huse _____ antal gæster i perioden

10 juni t.o.m 17. juni (Østdanmark)

17. juni t.o.m. 24. juni (Vestdanmark)

Jeg/vi vil helst have Ægtepar

Dame/damer

Herre/herrer

Barn/børn

Underordnet

Jeg/vi er Vegetar

Ikke-ryger

Ryger

Har husdyr

Allergisk

Jeg/vi bor i bolig med trappe

Medlemmer, der allerede har indgået aftale med gæster fra Friends of Denmark, bedes oplyse Festivaludvalget med hvem, så vi ikke arrangerer dobbeltindkvartering:

Hvem er aftalt med: _____

For hvilken periode: _____

Jeg vil kunne tilbyde gæstetransport i egen bil med plads til (antal passagerer) _____

Frivillige indtaster historiske kilder fra Dansk Vestindien

Som bekendt er det snart 100 år siden, at de vestindiske øer overgik fra Danmark til USA. I den anledning har Rigsarkivet startet et omfattende projekt, der alene bygger på frivillig hjælp: Ca. 95 frivillige har indtil videre brugt tusindvis af timer på at indtaste godt 14.000 historiske dokumenter fra den danske kolonifortid på øerne. Formålet er at give alle mulighed for at læse med i kilderne.

”Rigsarkivet har en rolle som vores fælles hukommelse. Derfor ønsker vi at gøre det enestående kildemateriale, som er bevaret fra Dansk Vestindien, tilgængeligt for så mange som muligt. Alle skal have mulighed for at få del i den viden og de spændende historier, der gemmer sig i kilderne.”

Sådan forklarer Niklas Thode Jensen, som er arkivar hos Rigsarkivet, hvorfor man har søsat et stort projekt, hvor man får hjælp af en masse frivillige til at indtaste kilder fra den danske kolonifortid på de vestindiske øer.

Kilderne kan nemlig være svære at læse, hvis man ikke er vant til at læse gammeldags håndskrift. Og selvom materialet allerede er blevet digitaliseret, kan man som udgangspunkt ikke søge direkte i de digitale billeder af de håndskrevne dokumenter.

Derfor har ca. 95 frivillige – hvoraf flere er medlemmer af Dansk Vestindisk Selskab – indtastet tusindvis af de gamle historiske kilder. Målet er, at så mange af dokumenterne som muligt kan findes i letlæselig og søgbar tekst, når materialet offentliggøres på et nyt website i foråret 2017.

Hvis man er nysgerrig, kan man allerede nu læse mere om kilderne på det nye website, der har adressen www.virgin-islands-history.org.

5 millioner kilder er digitaliseret

Forudsætningen for indtastningen af kilderne er en omfattende digitalisering. Rigsarkivet har brugt de seneste tre år på at scanne alle dokumenterne, så de findes i digital form. Som noget særligt er der bevaret et meget stort antal historiske kilder fra de 250 år, hvor Danmark var kolonimagt på de vestindiske øer. Så i alt løber det op i fem millioner digitale billeder af breve, beskrivelser, fotografier og protokoller, der alle sammen bliver tilgængelige på det nye website.

Det er så mange kilder, at hvis man stablede alle de mange dokumenter oven på hinanden, ville de række mere end en kilometer lige op i luften.

Og det siger sig selv, at de frivillige ikke kan nå at indtaste dem alle sammen – selvom de forsøger at indtaste så mange som muligt og allerede har nået meget. Indtil nu er de kommet gennem mere end 14.000 dokumenter. Niklas Thode Jensen forventer, at de vil nå helt op på 30.000 ud af de 200.000 arkivalier, der er lagt ud på Rigsarkivet indtastningsportal, inden projektet slutter ved udgangen af 2017.

Et bidrag til at formidle historien

200 timer og 600 sider. Det er statistikken for bare én af de frivillige indtasteres arbejde med dokumenterne fra den danske kolonifortid. Og den viser tydeligt, at der har været stor interesse for at lægge mange frivillige arbejdstimer i projektet.

Indtasteren er 67-årige Jens Villumsen fra Ringsted. For ham er der især to grunde til at bruge så mange timer foran computerskærmen:

"Jeg har en generel interesse for historie, og jeg er særligt optaget af de vestindiske øer, som jeg også har besøgt flere gange. Derfor er det i sig selv spændende for mig at dykke ned i kilderne og afdække de historier, som de gemmer. Med derudover motiverer det mig også, at jeg kan bidrage til at gøre kilderne tilgængelige for andre interesserede – både i Danmark og på de vestindiske øer," siger han.

Ifølge Niklas Thode Jensen er Rigsarkivet helt afhængigt af de frivilliges hjælp:

"Vi er meget glade for de frivilliges hjælp og store engagement. Det er helt uvurderligt. Det gør dokumenterne meget nemmere at gå til, og det gør det muligt at søge i dem, så de bliver lettere at bruge til eksempelvis slægtsforskning," siger han og slutter med en opfordring:

"Vi sætter stor pris på al den ekstra hjælp, som vi kan få til at virkeliggøre projektet. Hvis man er interesseret i at bidrage, er man altid velkommen til at henvende sig til os."

Vil du gerne bidrage til indtastningen af kilderne fra Dansk Vestindien? Så skriv til Niklas Thode Jensen på ntj@sa.dk

Du er også velkommen til at klikke ind på Rigsarkivets indtastningsportal på www.cs.sa.dk

Peter von Scholten ved sit skrivebord i Government Huset i Christiansted.

Side fra de arkivalier, der indtastes med Peter von Scholtens skrivelser til kongen (Frederik den VI).

Regnskab for 2015/16 for DVS

Dansk Vestindisk Selskab 01.07.2015-30.06.2016	Regnskab 2015/2016	Budget 2015/2016	Regnskab 2014/2015
Indtægter:			
Kontingenter	108.750	101.700	101.200
Annoncer	1.200	3.500	7.834
	109.950	105.200	109.124
Udgifter:			
Trykning og opsætning af medlemsblade	41.294	30.000	31.781
Nyt design/layout samt licens til medlemsblad	9.217	0	
Porto medlemsblade, porto i øvrigt, gebyrer	14.793	18.000	16.330
Kontorhold	9.713	6.000	4.635
Leje af arkivlokale	8.092	10.000	5.848
Hjemmeside, drift	4.366	3.500	1.846
Hjemmeside, nyudvikling	19.063	20.000	28.500
Jyllandsmøder	2.222	[3.792
Generalforsamling	2.188	[15000	2.607
Bestyrelsesmøder	12.427	[10.612
Opsætning og trykning af DWIS-folder-messer	7.307	3.000	
Scanning af billeder, dias, negativer	5.588	8.000	
Diverse	10.986	10.000	6.357
Selskabets 100 års jubilæumsbog:			
A conto honorar og flybilletter til forfatter	47.134	-194.388	0
Driftsresultat før renter og kursregulering		-84.438	-11.281
Andel af renteindtægter 27.604	12.596		14.852
Andel af kursregulering obligationer 43.830	19.999	32.595	-14.857
Driftsresultat i alt DVS		-51.843	-11.286
Festivaludvalg:			
Ingen aktivitet		0	14.951
Andel af renteindtægter 27.604	11.564		13.082
Andel af kursregulering obligationer 43.830	18.361	29.925	-13.087
Driftsresultat Festivaludvalg		29.925	14.946
Kulturudvalg:			
Indtægter:			
Salg af bøger	18.549	10.000	10.237
Udgifter:			
Porto forsendelse bøger	2.913	-2.913	-9.194
Resultat bogsalg	15.636	0	1.043
DVS Priskonkurrence 2015			-15.000
Vandreudstilling:			
Spots til udstillingen	9.725		
Forsendelse af udstillingen	1.375	-11.100	-42.507
Historiske Dage Øksnehallen:			
Standleje og inventar m.v.		-52.889	50.000
Historiekonference St. Croix januar 2016:			
Tilskud rejseudgifter		-3.095	3.000
Bog-Historiske Fotos St. Thomas og St. Jan			
Driftsresultat før renter og kursregulering		-51.448	-56.463
Andel af renteindtægter 27.604	3.062		4.784
Andel af kursregulering obligationer 43.830	4.861	7.923	-4.785
Driftsresultat Kulturudvalg		-43.525	-56.465

Mødeudvalg:

Nettoresultat, mødeaktivitet Sjælland	1.769	0	-20
Andel af renteindtægter 27.604	383		445
Andel af kursregulering obligationer 43.830	608	991	-445
Driftsresultat Mødeudvalg	2.760	0	-20

Selskabets samlede driftsresultat før renter og kursreg.	-134.117	-136.300	-52.814
Selskabets samlede driftsresultat efter renter og kursreg.	-62.683	-111.300	-52.825

Aktiver:

Tilgodehavende, Frederiksted Hotel (annonce)	200		
Kontant	3.193		1.154
Depositem, arkivlokale	4.338		2.875
Bankkonti	330.910		828.737
Obligationsbeh., BRF, 3% nom. 474.100,66 kursværdi	489.509		633.842
Obligationsbeh., BRF, 3,5% nom. 605.971,66 kursværdi	624.636		
I alt	1.452.785		1.466.708

Passiver:

Forudbetalt kontingent	260		1.500
Legatstøtte	50.000		

DVS Kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2015	668.562		
Nettoresultat 2015/2016	-51.843		
Saldo pr. 30.06.2016	616.719		668.562

Festival Kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2015	613.795		
Nettoresultat 2015/2016	29.925		
Saldo pr. 30.06.2016	643.720		613.795

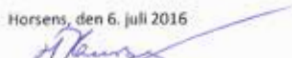
Kulturudvalg Kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2015	162.514		
Nettoresultat 2015/2016	-43.525		
Saldo pr. 30.06.2016	118.989		162.514

Mødeudvalg Kapitalkonto:

Saldo pr. 30. juni 2015	20.337		
Nettoresultat 2015/2016	2.760		
Saldo pr. 30.06.2016	23.097		20.337
I alt	1.452.785		1.466.708

Horsens, den 6. juli 2016

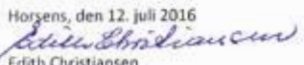
Hans Jørgen N. Lauridsen
kasserer

Revisionspåtegning:

Regnskabet er revideret. Der er foretaget stikprøve kontrol af bilag Kasse, bank og obligationsbeholdninger er afstemt.

Revisionen af DVS har ikke givet anledning til bemærkninger.

Horsens, den 12. juli 2016

Edith Christiansen

Ulrik Lauridsen

Noter til regnskabet:**Obligationsbeholdningen.**

Der er pr. 1. juli 2016 modtaget renteindtægter med 8.858,01 kr., og der er udtrykket obligationer med nom. 41.082,41 kr.

De udtrukne obligationer fordeler sig således:

3% BRF nom. 7.469,79 kr.

3,5% BRF nom. 33.612,62 kr.

Dansk Vestindisk Selskab: Bestyrelse, kontaktpersoner og adresser

FORMAND

Anne Walbom,
formanden@dwis.dk
T 24 26 99 90
Lykkesholms Allé 2 A, 4. sal
1902 Frederiksberg C

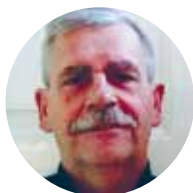
NÆSTFORMAND

Asger P. Larsen
asger.p.larsen@gmail.com
T 75 64 47 44
Valmuevej 94
8700 Horsens

NÆSTFORMAND

Dorte Paaske
dortepaaske1@gmail.com
T 21 43 20 21
Halls Allé 7, st. th,
1802 Frederiksberg C

SEKRETÆR

Lars Hven Troelsen
hven@oncable.dk
T 40 51 94 95
Strandøre 19
2100 København Ø

KASSERER

Hans Jørgen N. Laursen
needenskov@gmail.com
T 29 12 95 07
Byvangen 13
8700 Horsens

BANKFORBINDELSE

Lån & Spar Bank
Reg. nr. 0400
Konto nr. 1170079724
IBAN-nr . DK2004001170079724,
BIC-kode LOSADKkk

BESTYRELSESMEDLEM

Michael Keldsen
T 38 77 44 80

BESTYRELSESMEDLEM

Gerda Brown Jensen
T 60 41 06 22

BESTYRELSESSEKRETÆR

Anna Lykke Jensen
T 43 99 80 50

MEDLEMSBLAD

Michael Keldsen
medlemsbladet@dwis.dk
T 38 77 44 80
Mobil 20 16 20 92
Kromann Reumert
Sundkrogsgade 5
2100 København Ø

WEBREDAKTION

webredaktionen@dwis.dk
Ebbe Tor Andersen
T 32 53 10 98,
Mobil 29 45 36 65,
Thimandsvænget 5
2791 Dragør

MEDLEMSEKRETARIAT

Ebbe Tor Andersen
sekretariatet@dwis.dk
T 32 53 10 98
Mobil 29 45 36 65
Thimandsvænget 5
2791 Dragør

Udvalgene...

MØDEUDVALG

Gerda Brown Jensen
moedeudvalget@dwis.dk
T 35 42 84 34
Jens Munksgade 20, 5. tv
2100 København Ø
Uden for bestyrelsen:
John Brown

FESTIVALUDVALG

festivaludvalget@dwis.dk
Gerda Brown
Anne Walbom
Asger Larsen
Ebbe Tor Andersen
Lars Hven Troelsen

KULTURHISTORISK UDVALG

Anne Walbom
kulturudvalget@dwis.dk
Dorte Paaske
Michael Keldsen
Uden for bestyrelsen:
Jonas Møller Pedersen
Niklas Thode Jensen
Vibe Maria Martens og
Aske Stick

2017-UDVALG

Nedlagt. Aktiviteter
overført til øvrige udvalg

SELSKABETS KONTAKTPERSONER

Fyn

Jens Benoni Willumsen
T 65 90 18 12
Birkelyvej 52, Nr. Lyndelse
5792 Årslev

Syddjylland

Lilly Grønberg
T 61 39 06 65
Hans Tausens Vej 56
6100 Haderslev

Nord- og Midtjylland

Edith Christiansen
T 75 64 12 88
Hvedevænget 63
8700 Horsens

Bogsiden

DE FRIFARVEDE

Henrik Hertz i anledning af 150 året for slaveriets ophævelse i Vestindien. 81 sider, 1998.
Pris kr. 90,-

FLÅDEN OG DANSK VESTINDIEN

Den danske flådes togter til Caribien 1671-1917.
Af Per Nielsen.
48 sider, Kbh. 1997
Pris kr. 40,-

FRA SLAVESANG TIL SOCA

Historien om musikken fra de tidligere Dansk Vestindiske øer. Af Ole Bidstrup m.fl.
63 sider, 1991.
Pris kr. 40,-

EN OFFICER I DANSK VESTINDIEN OG HANS FRITIDSBESKÆFTIGELSE

Redigeret af Steffen Linvald.
122 sider, DVS Kbh. 1988.
Pris kr. 40,-

DANSK VESTINDIEN FOR 250 ÅR SIDEN

J.L. Carstens: En almindelig beskrivelse om alle de Danske, Amerikanske eller Westindiske Eylande. 164 sider, 1981.
Pris kr. 50,-

DANSK VESTIDIEN, ISLANDS OF BEAUTY AND BOUNTY

Uddrag fra C. E. Bærentzens værk DANMARK, udgivet 1856, genudgivet med dansk og engelsk tekst af Nina York, St. Croix 2003 . 94 sider
Pris kr. 70,-

EN BERETNING FRA ST. THOMAS 1936-46

Katrine Svensgaard.
31 sider. DVS 2013
Pris kr. 25,-

KUNSTNERE I TROPESOL, SKITSER

Akvareller og malerier fra det tidligere Dansk Vestindien.
Af Ole Bidstrup m.fl.
87 sider, DVS Kbh 1992.
Pris kr. 40,-

ST. CROIX HISTORISKE FOTOS

Anne Walbom og Elizabeth Rezende, 2009, 137 sider.
Pris kr. 200,-

SLAVERNES SLÆGT

Alex Frank Larsen.
304 sider 2008
Pris kr. 200,-

SLAVES IN OUR FAMILY

TO DVD'ER, 4 TV-dokumentarer tidligere udsendt af DR under titlen 'Slavernes Slægt' Pr. DVD kr. 150,-

DVD: DANISH ARTIST: HUGO LARSEN.

Om kunstneren og hans ophold i Dansk Vestindien 1904-07. DVD udgivet af St. Croix Friends of Denmark ved Nina York, St. Croix, 1 time. (På engelsk). 2008.
Pris kr. 120,-

I ORKANENS ØJE

Signe Trolle Gronemann og Rikke Vindberg: Beretninger fra Orlogsskibet Valkyriens togt til Dansk Vestindien 1915-1917, 202 sider, DVS 2005
Pris kr. 200,-

FOR THE HEALTH OF THE ENSLAVED

Niklas Thode Jensen.
352 sider. Kbh 2012.
Pris kr. 350,-

ST. CROIX 500 YEARS. PRE COLUMBUS TO 1990

Erik J. Lawaetz. 2nd. edition. Bind 1 (af 3).
Paperback
Pris kr. 70,-

Alle priser er ekskl. porto og forsendelseskuvert. Betales på et vedlagt girokort.

DVS-emblem, kr. 25,- og bøger kan købes ved møder eller bestilles pr. brev, mail, telefon hos: Cay Andersen, bogsalg@dwis.dk, T 57 83 11 27, Færøvej 15, 4180 Sorø

Bliv medlem af Dansk Vestindisk Selskab

Dansk Vestindisk Selskab har eksisteret siden salget af øerne i 1917. Selskabet har den engelske undertitel „Danish West Indian Society“. Selskabets protektor er Hendes Majestæt Dronning Margrethe II. Selskabet, der er upolitisk, blev stiftet Valdemarsdag 15. juni 1917 som klubben „Dansk Vestindien“ og senere reorganiseret. I 1969 blev navnet ændret til „Dansk Vestindisk Selskab“, som er landsdækkende, men har hjemsted i København.

Selskabets formål er ...

... at samle alle, der har eller har haft tilknytning til U.S. Virgin Islands, det tidligere Dansk Vestindien, samt alle andre, der har interesse i at opretholde og skabe kulturelle og venskabelige forbindelser til øerne, og bevare minderne om Dansk Vestindien.

... at informere om og støtte interessen for U. S. Virgin Islands og dets historie i Danmark, samt støtte interessen for Danmark i U.S. Virgin Islands.

Formålet søges gennemført ved:

- Møder, sammenkomster, foredrag og anden foreningsvirksomhed.
- Udgivelse af et medlemsblad og andre publikationer f.eks. hjemmeside.
- Samarbejde og korrespondance med andre foreninger med tilsvarende formål.
- Formidling af personlige kontakter gennem gensidige besøg.

Årligt kontingent er kr. 300 pr. husstand

Bliv medlem

Vi vil altid gerne have nye medlemmer. Du kan indmelde dig i Dansk Vestindisk Selskab via vores website

www.dwis.dk/test-indmeld

www.dwis.dk

Du kan holde dig ajour med nyheder i Dansk Vestindisk Selskab på vores website. Vi opdaterer løbende med nyheder, fotos og digitale udstillinger.

Lad os høre fra dig, hvis du har gode ideer til artikler, indlæg, fotos, film udstillinger m.m. Du er velkommen bidrage til arbejdet med websitet og Magasinet.

Afsender: Dansk Vestindisk Selskab
Ebbe Tor Andersen · Thimandsvænget 5 · 2791 Dragør

Eftersendes ikke ved vedvarende adresseændring,
men tilbagesendes med oplysning om ny adresse.

DEADLINE
for artikler og
materiale til
næste nummer
af Magasinet er
d. 20. oktober 2016

I ANLEDNING AF 100-ÅRET FOR TRANSFER-DAY 2017

Karikaturtegning og tekst fra Satirebladet Klods Hans 6. april 1917

356

Tegninger af Axel Thiess

Ved Afskeden

Som Svar paa Kongens aabne Brev til de vestindiske Øers Indbyggere har, efter Forlydende, Hamilton Jackson udsendt følgende:

Aabne Brev
til Danmark!

Vi, Jackson, og øvrige sorte Sjæle herovre sender gamle Danmark vor venlige Hilsen med Tak for den Tid, Vi har kendt hinanden.

Det er med rorte Hjerter, Vi mindes, hvad Danmark har været for Os i de mange Aar, Vi har hørt sammen.

Vi skal aldrig glemme de mange rare Mennesker, I sendte over til Os, deriblandt Gendarmerne, der var saa kærlige mod Os og vore unge Piger, og

Vi vil altid med Glæde mindes den kære Guvernør, Helveg Larsen, hvis Dør altid var aaben for Os, naar vi kom til ham med Vore Sorger og Bekymringer, lige-

som Vi heller aldrig vil glemme Vor Velgører, Edvard Brandes, der sendte „Valkyrien“ over til os, for at Vi skulde have noget smukt at se paa, naar Vi gik og kedede Os herovre.

Alt dette er Vi taknemlige for, og det er med Sorg i Sinde, Vi siger til Os selv, at nu er det forbi, og at Vi aldrig mere skal se Holger Petersen og Vore andre uegennyttige og opofrende Venner herovre blandt Os, men vi trøster os med, at det er til jert eget bedste, I skilles fra Os, og i dette Haab udtaler Vi

Ønsket om en glædelig Paaske for Eder alle og de af Eder beboede Øer og Halvøer.

Givet paa St. Croix den 1. April

Hamilton Jackson.

Fans Nielsen